

Förslag till - Handlingsplan Nya Centralskolan i Grästorp 2025-02-08

Efter samtal med lärare, kommunföreträdare, våra barn och deras vänner samt andra föräldrar under lång tid har vi med bakgrund av dialogen satt ihop ett förslag till en handlingsplan som kan ge konkreta resultat. Det centrala i planen är tydliga lösningar som inte kan missförstås eller tolkas, dvs inte "vi har uppdaterat våra rutiner", "vi har tillit", "vi har infört nolltolerans" eller "vi ska utreda och utvärdera" utan supertydliga steg som kan följas av alla.

Orsaken till att vi känner att en konkret plan behövs, och att den måste kunna genomföras omgående, är att vi vid ett samtal med nuvarande rektor förra veckan frågade om den nya rektorns plan och vilka åtgärder som skulle införas. Svaret vi fick var att hon inte visste. Det låter oroväckande.

Eftersom den nya rektor rekryterats internt och leds av den tidigare rektor, är det särskilt viktigt att förändringsarbetet startar omedelbart och med tydligt ledarskap.

En konkret handlingsplan som följs och används i tre månader för att därefter utvärderas och följas upp med en ny medborgardialog.

1. Extra ledningsstöd under den inledande fasen

Problem: *Den nya rektor kommer in i en skola där det redan finns stora problem. Det finns ingen tid för en lång inskolning, utvärderings eller planeringsfas – förändringar måste ske omedelbart.*

Lärare har saknat stöd vid akuta situationer i klassrummen. När elever inte följer instruktioner eller kommer till ro i undervisningen, har det varit oklart vad läraren ska/får göra. Det har saknats både stöd och snabb backup från ledningen.

I en av våra barns klasser tvingades föräldrar turas om att delta i lektioner under månader för att skapa studiero. Om föräldrar måste gå in och fylla den rollen är situationen allvarlig och kommer inte lösa sig enkelt.

Åtgärd: Under de första tre månaderna ska antingen skolchefen eller kommundirektören vara på plats varje dag i rollen som assisterande rektor. De ska inte sitta på kontoret om det inte är för att administrativt stötta den nya rektor, utan aktivt röra sig i skolan, delta i lektion och på rast, vara synliga för eleverna och finnas tillgängliga vid akuta situationer. De ska stötta lärarna i verksamheten genom att vara behjälpliga att ta kontakt med föräldrar vid ordningsstörande beteende och kränkningar, upprätta kränkningsanmälningar samt se till att den konsekvenstrappa som upprättats verkligen efterföljs.

Kommunledningen får på så vis direkt insyn i skolans verklighet och säkerställer att förändringsarbetet börjar direkt.

2. Rektorns roll och ledarskap – Synlighet och ingripande mot störning eller kränkning

Problem: *Rektorns roll har tidigare varit för osynlig, vilket har påverkat både lärarnas möjligheter att få stöd och elevernas respekt för skolans regler. Lärare har saknat stöd vid situationer i klassrummen. När elever vägrar följa instruktioner eller stör undervisningen, har det varit otryggt och oklart vad läraren ska göra. Det har saknats snabb backup från ledningen, vilket gjort att störande situationer kan fortsätta utan direkta konsekvenser.*

Åtgärd: Rektor ska vara ute bland eleverna varje dag, aktivt delta i skolans vardag och ingripa vid problem. Lärare ska kunna kalla på rektor vid behov och få omedelbar hjälp när denne önskar det. Rektor behöver finnas snabbt tillgänglig för att genomföra de åtgärder som står i handlingsplanen för när elever bryter mot skolans ordningsregler och säkerställa att dessa efterföljs. Konsekvenserna i handlingsplanen anger att skolledningen ska delta i möten angående elevers beteende, utreda och ta beslut om disciplinära åtgärder. Det kan bli ett stort antal möten under en period, varav det är viktigt att kommundirektör och skolchef stöttar rektor även här. Lärarna ska uppleva ett förnyat förtroende för ledningen. Här behöver tillit byggas från grunden tillsammans med den nya rektor.

3. Närvaro av vuxna utanför klassrummen – Trygghet genom vuxennärvaro i korridorer och på skolgården

Problem: Ett stort problem på skolan är att elever rör sig fritt under lektionstid utan giltig anledning. Lärare har beskrivit att de har svårt att hålla ordning samtidigt som de ska undervisa samtidigt som de belagts med en skyldighet att ha uppsikt över elever som av något skäl inte är i klassrummet. Detta påverkar hela klassen och gör att lektionstid går förlorad. Vissa elever går på toaletten flera gånger per lektion enbart för att kunna hänga med andra elever utanför klassrummen. Andra går iväg i 30 minuter och kommer tillbaka när de vill. För att försöka hantera detta har skolan låst vissa toaletter eftersom de används för att röka vape eller annat olämpligt beteende. Men detta skapar i sin tur nya problem, då de toaletter som är öppna blir överfulla och smutsiga och tar tid att gå till. Bristen på vuxennärvaro i korridorer och på skolgården gör situationen möjlig.

Åtgärd: Under den här perioden av tre månader ska alla vuxna undvika att sitta i kontor om de kan, undvika fikarum om de kan, och vara ute bland eleverna. Lärare ska äta i skolmatsalen utan kostnad så att de inte försvinner på lunchen så som idag. Personal ska aktivt röra sig i korridorerna och på skolgården. Under perioden välkomnas föräldrar som har möjlighet extra mycket att delta i skoldagen.

4. Studiero och disciplin – Tydliga regler och konsekvenser

Problem: I flera klasser är stöket så utbrett att lektioner inte kan börja i tid. Lärarna upplever i många situationer att de inte vet hur de ska hantera detta, eller att ledningen inte har gett dem verktygen de anser sig behöva.

Åtgärd: När en lärare bedömer att en situation kräver stöd, ska rektorn finnas tillgänglig för att direkt ingripa och säkerställa att undervisningen kan fortgå utan störningar. Rektorn ska direkt komma till klassrummet och lösa situationen, oavsett om det handlar om att förflytta en elev, återställa ordning eller hantera en kränkning. Lärarna ska känna att de får stöd direkt i situationer de inte mår bra av och att de får praktisk vägledning i hur ledningen vill ha situationer hanterade. Det är även här viktigt att rektor ser till att konsekvenstrappan för elever som bryter mot ordningsreglerna efterföljs. Vissa elever kan komma att hamna på steg 3 på en och samma dag och sedan steg 4-6 de efterföljande dagarna. Lärarna behöver få stöttning av rektor i att ta kontakt med föräldrar, socialtjänst m.fl. och boka in möten skyndsamt.

5. Mobiltelefoner – Inlämning och tydliga konsekvenser

Problem: Mobiltelefoner är en av de största störningsfaktorerna i klassrummen. Reglerna säger att telefonerna ska lämnas in vid lektionens början och låsas in i ett skåp, men många elever vägrar lämna ifrån sig sina mobiler och stundtals går halva lektionen åt att stå bredvid en elev och vänta på att denne frivilligt ger upp mobilen. Det har hänt att läraren gett upp och lämnat lektionen. Lärarna har inga befogenheter att visitera eleverna, och de kan inte kontrollera om en elev gömmer sin mobil i fickan eller ta den om eleven gör motstånd. Naturligtvis inte, men varken lärare eller elever kan arbeta i en sådan miljö där dessa saker tar överhanden. Detta skapar en dominoeffekt i klassen – andra elever ser att reglerna inte efterlevs och börjar också trotsa dem och resterande elever tvingas vänta ut detta för att undervisningen ska kunna börja. Föräldrarna har också ett ansvar i detta. Om en elev upprepade gånger bryter mot reglerna och använder mobilen under lektionstid, är det inte bara skolans ansvar att hantera det – föräldrarna måste också involveras och ta sitt ansvar. Vissa föräldrar upplever dock att det är svårt att sätta regler de inte är där för att genomdriva.

Åtgärd: Alla elever ska lämna in sina mobiltelefoner i ett låst skåp vid lektionens början. Den rutinen finns redan. Om en elev vägrar lämna in sin telefon, ska läraren omedelbart kalla på rektorn. Rektorn tar då över situationen och ser till att telefonen lämnas in utan att det tar lektionstid och eleven får hämta sin mobil när skoldagen är slut hos rektorn. Om en elev upprepade gånger bryter mot reglerna ska telefonen istället hämtas ut av en förälder. Det blir därmed tydligt att ansvaret för att reglerna följs delas mellan skolan och vårdnadshavarna.

6. Gymnastik och fysisk aktivitet – kan man vara med så ska man delta

Problem: *Många elever deltar inte aktivt i gymnastikundervisningen. Vissa kommer inte ombytta, andra är med en kort stund och sätter sig sedan vid sidan av, medan några rör sig ut och in ur salen eller stör andra elever. Just gymnastiken blir därmed en bidragande faktor till liknande beteenden på andra lektioner. Gymnastik är en del av undervisningen och ska behandlas som vilket annat ämne som helst, men idag finns ingen tydlig linje för hur man hanterar elever som vägrar delta.*

Åtgärd: Gymnastik är en del av undervisningen och alla elever som kan förväntas delta fullt ut. Lärarna behöver anpassa och planera undervisningen så att det finns förutsättningar för alla elever att delta. De som inte har med sig ombyte ska erbjudas alternativa rörelseaktiviteter. Det ska på förhand vara väl förstått vad den alternativa undervisningen innebär så att diskussion inte belastar läraren. Det ska aldrig vara ett alternativ att bara sitta vid sidan av och göra ingenting. Skolan ska se över duschmöjligheterna och skapa mer privata alternativ för att minska eventuella problem som beror härav.

7. Kunskapsnivå – Ingen elev ska lämnas efter

Problem: *Ett av skolans viktigaste uppdrag är att se till att alla elever får med sig de kunskaper de behöver för att klara gymnasiet och framtida studier eller arbete. Men idag finns det elever som släpps vidare i skolsystemet trots att de inte har de förkunskaper som krävs. Föräldrar har beskrivit hur deras barn kommer till gymnasiet och får en chock över hur långt efter de ligger. Andra elever är befriade från sitt extra språkval för att läsa ikapp engelska som är ett basämne de kanske ligger efter i. Istället för att få extra stöd i engelskan så att de kan läsa sitt tredje språk som alla andra, plockas de bort från språkstudierna. Det innebär att de går miste om möjligheten att läsa vidare i många gymnasieprogram. I vissa klasser finns elever som har underkänt i en majoritet av sina ämnen, men som ändå får gå vidare som om ingenting hänt. Det innebär inte bara att de själva får svårare att klara skolan, utan även att de kan hamna i en situation där de känner sig uppgivna och utan mål. Det här handlar inte om att straffa någon. Barnen är inte ansvariga för att skolan fungerar – det är vi vuxna som måste se till att de får det stöd de behöver i tid.*

Åtgärd: Rektor ska säkerställa att alla elever som riskerar att inte nå målen utreds och får tillgång till särskilt stöd skyndsamt. Screeningar bör göras på hela klasser i åk 4 och 7 för att tidigt upptäcka elever i riskzonen och sätta in stöd så tidigt som möjligt. Extra studietid och lovskola ska erbjudas såsom idag till alla elever som riskerar att inte få godkänt i ämnen. Men de som väljer att inte delta och därmed inte klarar sina betyg får gå om sin årskurs. Om en elev uppenbart under läsåret har underkänt i en majoritet av ämnena bör eleven inte tvingas kvar i sin årskurs utan flyttas ned i tid så denne får bättre förutsättningar att lyckas och att skolan tar ansvar för varje elevs lärande i tid.

8. Uppföljning och mätning av resultat

Problem: *Skolan och kommunen har tidigare genomfört processförändringar, uppdaterat rutiner och satt till fler hjälplärare, men det saknas tydliga sätt att mäta om åtgärderna faktiskt fungerar och det är väldigt otidligt för framförallt föräldrarna. Det har funnits många möten och många dokument, men i praktiken har inte heller lärarna inte sett några verkliga förändringar. Skolinspektionen har påpekat brister, och trots att insatser diskuterats finns inga konkreta data på om situationen förbättras eller förvärras över tid. Det blir en hel del pappersprodukter som kanske mest är brandsläckningsåtgärder syftade till att blidka skolinspektionen eller övriga intressenter. Vid samtal med rektorn om hur de hanterar kränkingsanmälningar, kunde denne inte svara exakt på hur huvudmannen hålls informerad. Utan hårda fakta riskerar kommunen att fatta beslut baserat på enstaka vittnesmål eller subjektiva uppfattningar, istället för att utgå från vad som faktiskt händer på skolan och då kommer resultaten att dröja.*

Åtgärd: Alla lärare och hjälplärare fyller i ett enkelt veckovis formulär där de skattar situationen i förhållande till föregående vecka på en skala från 1 till 10.

10: Mycket bättre än föregående vecka.

1: Mycket sämre än föregående vecka.

Formuläret ska ha lika många punkter som denna handlingsplan och bedömas utifrån dess punkter. Formuläret ska endast fyllas i av lärare och hjälplärare, dvs de som håller lektion, dock anonymt. Detta säkerställer att det är en ärlig och verklighetsförankrad bedömning av hur situationen faktiskt ser ut. Data från formuläret matas in i ett Excel-dokument och presenteras i diagram för varje punkt i handlingsplanen. Kommunledningen får en veckovis rapport baserad på dessa data, vilket ger en tydlig bild av utvecklingen. Statistiken ska vara offentlig och tillgänglig för medborgarna, så att hela kommunen kan följa hur skolan förändras över tid. Möjlighet att bryta ut data årskursvis och klassvis ska finnas, för att identifiera var problemen är störst och var åtgärderna fungerar bäst.

Om skolan behöver hjälp med att upprätta formuläret, finns föräldrar som gärna hjälper till.

9. Ingen ny byråkrati – Endast konkreta och mätbara åtgärder

Problem: Under flera år har skolan producerat många nya rutiner, policydokument och mötesprotokoll, men utan att det har lett till faktiska förändringar i klassrummen. Lärare har vid flera tillfällen sagt att de saknar verktyg för att upprätthålla ordning, trots att det finns riktlinjer och dokument som säger hur det ska gå till. I praktiken har dessa dokument inte förändrat den dagliga verksamheten. På senare tid har det också framkommit att många lärare känner sig klämda mellan maktlösheten inför situationen i klassrummet och en oro för att diskutera saken öppet med skolledningen. När vi som föräldrar har kommit med konkreta förslag på förbättringar, har vi fått höra att det är bra idéer, men ingenting har hänt. Problemet är inte att det saknas rutiner – problemet är att åtgärder som faktiskt fungerar inte genomförs på riktigt. För att skolan ska lyckas vända utvecklingen krävs handfasta, genomförbara och mätbara åtgärder – inte fler dokument eller processer som bara existerar på papper.

Åtgärd: Inga nya rutiner, processer eller dokument ska införas om de inte är konkreta, handfasta och direkt kopplade till den veckovisa uppföljningen.

Fokus ska under tidperioden ligga på att genomföra faktiska förändringar i klassrummen, korridorerna och skolan som helhet – inte på att skriva fler dokument.

10. Konsekvenstrappan – Tydliga steg för disciplinära åtgärder

Problem: Skolan har under lång tid saknat en fungerande konsekvenstrappa, detta har flera lärare tagit upp som ett stort problem. Att skapa en störande eller otrygg miljö möter inga egentliga konsekvenser. Lärare har beskrivit hur vissa elever stör gång på gång utan att något händer, medan andra elever ser detta och dras med i samma beteende. Det har lett till en kultur där skolans regler inte tas på allvar. Avstängning har funnits som en teoretisk möjlighet, men i praktiken används den aldrig, oavsett hur allvarliga störningarna är. När en elev upprepade gånger väljer att inte följa skolans regler, och andra insatser har misslyckats, måste skolan ha ett sista verktyg för att skydda undervisningen och skapa studiero för övriga elever.

Åtgärd: Om en elev konsekvent vägrar följa skolans regler och upprepade gånger stör undervisningen, kan läraren begära att eleven stängs av. Rektorn kan också, utifrån sitt dagliga engagemang i skolan, ta beslut om avstängning när det är motiverat.

Avstängning ska inte vara en pappersprodukt, utan ett faktiskt verktyg när alla andra insatser har misslyckats. Att avstängning finns som en möjlighet skapar förhoppningsvis en större förebyggande effekt än det behöver användas i verkligheten men det är ett viktigt verktyg som efterfrågas av lärarna för att skydda undervisningen.

11. Föräldrasamverkan – Större möten och bättre kontakt mellan föräldrar

Problem: Skolan har ansvaret för vad som sker på skolområdet och för att skapa en fungerande studiemiljö. Men skolan är inte ensam i detta – föräldrarna har också en viktig roll i att stödja och vägleda sina barn. Idag saknar många föräldrar verktyg för att engagera sig i skolans utveckling. Många vill bidra men vet inte hur, och eftersom föräldrar i samma klass ofta inte ens vet vilka de andra föräldrarna är, blir det svårt att samverka för att stötta både skolan och varandra. I vissa fall kan problem på skolan spilla över

i hemmet, och vice versa. Om en förälder får höra om något som händer på skolan, men inte har någon att prata med utöver sitt eget barn, blir det svårt att agera. Kommunikationen mellan skola och hem behöver stärkas.

Åtgärd: Regelbundna större föräldramöten samt tillhandahållande av klassvis föräldralista med kontaktuppgifter för bättre kontakt mellan hemmen.

Stora föräldramöten ska hållas kvartalsvis tills situationen har förbättrats, på mötena ska skolan ta upp för dialog den statistik som samlas in enligt handlingsplanen och öppna för konstruktiv samverkan.

Om klasslistan innebär en GDPR utmaning löses det genom att först ge alla föräldrar enskild möjlighet att avstå.

12. Rekrytering – Hur får Nya Centralskolan de bästa lärarna.

Problem: *Det har varit väldigt hög personalomsättning på nya centralskolan de senaste åren. Bland lärare verkar det inte vara den skola man helst vill söka sig till och det blir eventuellt svårt att rekrytera de bästa och mest meriterade lärarna vid nya vakanser framöver, i ljuset av all negativ publicitet.*

Åtgärd: Genomför en sammanställning utifrån ett lärarperspektiv av ett antal faktorer som för en lärares vardag och arbete uppfattas som mycket positiva och konstruktiva och tillhandahåll dessa. Se därefter över rekryteringsprocessen så att enbart de mest meriterade lärarna anställs även fortsättningsvis.

13. Skyddsnät

Denna handlingsplan behöver kompletteras av sociala insatser som ligger delvis utanför skolans ansvar. För att hjälpa barn som hamnar utanför, vilket redan finns ett antal som är i brådskande behov av mer stöd. Detta kan initieras genom HLT. Det är en viktig insats som skolan behöver informera aktivt om och erbjuda vårdnadshavare i ökad utsträckning än vad som sker i dagsläget.

Checklista – Handlingsplan för Nya Centralskolan i Grästorp

✓ 1. Extra ledningsstöd under inledningen

Skolchefen eller kommundirektören är närvarande dagligen i tre månader som assisterande rektor.

✓ 2. Rektorns roll och ledarskap

Rektorn är ute bland elever och personal, stöttar och visar vägen aktivt.

✓ 3. Närvaro av vuxna utanför klassrummen

Personal prioriterar synlighet i korridorer och på skolgården framför kontor och lärarum. Lärare äter i skolmatsalen utan kostnad, och föräldrar uppmuntras att delta i skoldagen.

✓ 4. Studiero och disciplin

Rörelse in och ut ur klassrummen begränsas. Läraren kan vid behov få omedelbart stöd av rektorn.

✓ 5. Mobiltelefoner – Tydliga regler och konsekvenser

Mobiler lämnas i låst skåp vid lektionens start. Om en mobil används under lektion och inte lämnas in hanteras det av rektorn, vid upprepning hämtas den av vårdnadshavare.

✓ 6. Gymnastik – Ingen på sidan

Gymnastik är en del av undervisningen och deltagande förväntas. Elever som inte har med sig ombyte erbjuds alternativ rörelseaktivitet. Duschrutiner ses över för mer privata och trygga alternativ.

✓ 7. Kunskapsnivå – Ingen lämnas efter

Extra studietid hålls varje vecka och erbjuds alla elever som behöver få möjlighet att ta igen, befästa eller fördjupa sina kunskaper. Sommarskola erbjuds för att säkerställa att alla når godkända betyg. Vid stora kunskapsluckor behöver elevernas behov av särskilt stöd utredas och sättas in skyndsamt.

✓ 8. Uppföljning och mätning

Lärare fyller i ett veckovis formulär där utvecklingen skattas på en skala från 1 till 10 utifrån de 11 punkterna. Data sammanställs i Excel, visualiseras i diagram och rapporteras till kommunledningen. Statistiken görs tillgänglig för medborgarna.

✓ 9. Ingen ny byråkrati

Endast handfasta och mätbara åtgärder genomförs. Fokus ligger på konkreta förändringar, inte fler dokument.

✓ 10. Konsekvenstrappa – Tydliga steg för disciplinära åtgärder

Elever som återkommande stör undervisningen får tydliga konsekvenser enligt en strukturerad process. Vid allvarliga upprepade fall övervägs avstängning.

✓ 11. Föräldrasamverkan och kontaktlistor

Föräldramöten hålls kvartalsvis med uppföljning av statistiken. Kontaktlistor delas ut för att stärka kommunikationen mellan hemmen, med möjlighet att avstå.